

I. CRÒNICA LEGISLATIVA

I.1. CATALUNYA

per Joan Ramon SOLÉ I DURANY

Cap (e.f) del Negociat d'Estudis i Aplicació de la Legislació de la Direcció General de Política Lingüística, Generalitat de Catalunya

Departament d'Ensenyament

Pel que fa als concursos de trasllat i els concursos i oposicions per a la provisió de places per als diferents nivells educatius, observem una variada gamma de matisos d'exigència de coneixements de català que tenim la impressió que han tendit progressivament a la baixa, almenys en l'àmbit afectat per la Sentència del Tribunal Suprem de 16 de desembre de 1985, tot i que els magistrats no han tingut altre remei que reconèixer que pot haver-hi algun mètode per exigir el coneixement del català als mestres d'Educació General Bàsica que aspiren a exercir a Catalunya (v. l'apartat *Jurisprudència del Tribunal Suprem* dins les *Cròniques...* del número 7). Una conseqüència directa de la sentència esmentada és l'aprovació, per part del govern català, del Decret 18/1986, de 30 de gener (DOG, núm. 647, de 10 de febrer), pel qual es regula l'exigència del coneixement de la llengua catalana per part dels funcionaris del Cos de Mestres dels nivells de Pre-escolar i d'EGB que s'incorporin al sistema educatiu de Catalunya, disposició que passem a reproduir, atesa la seva importància:

«La Constitució espanyola, després d'establir l'oficialitat del castellà en tot l'Estat espanyol, disposa, al seu article 3.2, l'oficialitat de les altres llengües espanyoles en les respectives Comunitats Autònomes, d'acord amb els seus Estatuts. En aquest sentit, l'Estatut d'Autonomia, aprovat per Llei Orgànica 4/1979, de 18 de desembre, declara el català com a llengua pròpia i oficial de Catalunya, i compromet la Generalitat per tal que garanteixi l'ús normal d'aquesta llengua i prengui les mesures necessàries per assegurar el seu coneixement.

»En virtut de les previsions constitucionals s'inicià el procés de normalització lingüística del català en l'ensenyament mitjançant la publicació del Reial Decret 2.092/1978, de 23 de juny, sobre incorporació de la llengua catalana al sistema d'ensenyament, i de l'Ordre Ministerial de 14 de setembre de 1978, de desplegament del referit Reial Decret.

»Aquest procés culminà amb la promulgació pel Parlament de Catalunya de la Llei 7/1983, de 18 d'abril, de Normalització Lingüística a Catalunya, desplegada, en l'àmbit de l'ensenyament no universitari, pel Decret 362/1983, de 30 d'agost. L'esmentada llei preceptua, al seu article 18, l'obligació que tenen els professors, d'acord amb les exigències de les seves tasques docents, de conèixer les dues llengües oficials a Catalunya, ensems que, al seu article 14, declara l'obligatorietat de l'ensenyament de la llengua catalana dins el sistema educatiu vigent a Catalunya.

»La Generalitat de Catalunya, en compliment de l'article 3 de la Constitució, del propi Estatut i de la Llei 7/1983, ha promogut diverses actuacions per tal d'assegurar, entre els mestres de Pre-escolar i Educació General Bàsica, el coneixement de la llengua catalana. Aquest requisit ha estat inclòs en les diverses Ordres marc de les convocatòries d'oposicions, en les específiques per a l'ingrés al Cos de Mestres a Catalunya i àdhuc en els concursos de trasllats, i es dona als mestres procedents d'altres indrets l'oportunitat d'assolir un adequat coneixement del català en un termini de quatre anys.

»Confirmada per la Sala 3a. del Tribunal Suprem, en sentència de data 16 de desembre de 1985, l'exigència del coneixement del català per part dels mestres d'Educació General Bàsica a Catalunya, cal arbitrar les mesures pertinents per tal de fer compatibles els drets de l'alumne a rebre l'ensenyament del o en català, amb els drets estatutaris del Magisteri públic, i establir, ensems, un únic tractament per als mestres de nova incorporació al sistema educatiu de Catalunya i per als qui, procedents d'altres Comunitats Autònomes, s'hi incorporen mitjançant el corresponent concurs de trasllats.

»En virtut d'això, a proposta del Conseller d'Ensenyament i previ acord del Consell Executiu, DECRETO:

»Article 1. 1.1. Els funcionaris del Cos de Mestres, dels nivells de Pre-escolar i d'EGB, que s'incorporin al sistema educatiu públic a Catalunya, ja sigui en virtut de concurs de trasllats o bé de concurs-oposició, hauran d'acreditar el coneixement de la llengua i cultura catalanes mitjançant la superació de les proves o dels cursos corresponents, que el Departament d'Ensenyament estableixi.

»1.2. Les convocatòries de concurs-oposició per a l'ingrés al Cos de Mestres dels nivells indicats, que s'efectuïn a Catalunya inclouran, en tot cas, una prova específica de llengua i cultura catalanes que l'opositor haurà d'efectuar després de superar les fases eliminatòries del concurs-oposició.

»L'opositor que no superi la dita prova, haurà d'acreditar els coneixements

ments exigits de llengua i cultura catalanes a través de la superació d'altres proves o cursos que el Departament d'Ensenyament convocarà.

»1.3. Estaran dispensats de realitzar les proves o els cursos a què es refereix aquest article els mestres que hagin obtingut un títol acadèmic o diploma oficial que acrediti un coneixement suficient de la llengua i cultura catalanes al Departament d'Ensenyament.

»Article 2. Les convocatòries dels concursos de trasllats i de concurs-oposició per a places de Catalunya inclouran dins les seves bases els requisits previstos a l'article anterior.

»Article 3. 3.1. Els funcionaris a què es refereix el paràgraf primer de l'article 1 que no hagin acreditat el coneixement de la llengua i cultura catalanes i s'incorporin a places de Catalunya, s'adscriuran, amb caràcter condicional, a la destinació definitiva que per concurs els correspongui.

»3.2. Per tal de participar en successius concursos de trasllats a places de Catalunya, aquests funcionaris hauran d'acreditar prèviament el coneixement de la llengua i cultura catalanes en els termes expressats a l'article 1 de la present disposició.

»3.3. Un cop acreditin els coneixements exigits per aquest Decret, els esmentats funcionaris podran prendre part en els concursos abans citats, i se'ls computarà, a tots els efectes, les puntuacions de l'article 71 de l'Estatut del Magisteri des de la presa de possessió de la seva destinació i restarà anul·lat el seu caràcter condicional.

»3.4. El que s'estableix en l'apartat 2 d'aquest article no serà d'aplicació en la participació en concursos de trasllats a places ubicades fora de l'àmbit territorial de Catalunya.

Disposicions finals

»1. Es faculta el Conseller d'Ensenyament per al desplegament i l'execució del que disposa aquest Decret.

»2. Aquest Decret entrarà en vigor en el mateix dia de la seva publicació al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.»

Aquest Decret ha estat ja aplicat en l'Ordre de 25 de març de 1986 (DOG, núm. 677, de 25 d'abril), per la qual es convoca concurs-oposició per a la provisió de 1.400 places de professors d'Educació General Bàsica (article 5.D), i a l'Ordre de 22 d'abril de 1986 (DOG, núm. 700, de 16 de juny), per la qual es convoca concurs d'accés per cobrir les places vacants existents a Catalunya en centres dependents de la Junta de Promoció Educativa d'Acció Especial. També hi remet l'Ordre de 20 de maig de 1986 (DOG, núm. 693, de 31 de maig), per la qual es regula, amb caràcter general,

el procediment d'accés del professorat a places de centres i aules públiques de Formació Permanent d'Adults, quan diu, en el tercer paràgraf del punt 6è., que «els professors que no hagin superat les proves de llengua i cultura catalanes podran inscriure's als cursos de perfeccionament organitzats oficialment per la Generalitat, per als quals tindran dret preferent d'inscripció d'acord amb el que regula l'Ordre de 14 de febrer de 1983 (DOG de 4 de març), o bé podran concórrer a les proves en les condicions que es determinin en les convocatòries extraordinàries que es facin a aquest efecte d'acord amb el que es desprèn del Decret 18/1986».

L'acreditació de la comprensió oral i escrita de la llengua és també una condició necessària per a l'obtenció d'una destinació definitiva a Catalunya en el cas de l'Ordre de 25 de març de 1986 (DOG, núm. 671, d'11 d'abril), per la qual es convoquen proves per a la provisió de 466 places de Professors Agregats de Batxillerat a Catalunya, i l'Ordre de 26 de març de 1986 (DOG, núm. 675, de 21 d'abril), per a la provisió de 634 places de funcionaris docents dels Cossos de Professors Numeraris de les Escoles de Mestratge Industrial, Professors Agregats d'Escoles Oficials d'Idiomes i Professors d'Entrada, Mestres de Taller i Ajudants de Taller d'Escoles d'Arts Aplicades i Oficis Artístics.

Pel que fa als concursos de trasllats de Cossos Docents d'ensenyaments no universitaris, totes les convocatòries aparegudes repeteixen la mateixa clàusula referida a la llengua. Les convocatòries són les següents: Ordre de 6 de desembre de 1985 (DOG, núm. 635, de 13 de gener de 1986), entre Professors Numeraris i Psicòlegs, Professors de Matèries Tècnico-professionals i Educadors i Professors de Pràctiques i Activitats del Centre d'Ensenyaments Integrats de Tarragona; Ordres de 23 de desembre de 1985 (DOG, núm. 650, de 17 de febrer), entre Ajudants de Tallers d'Escoles d'Arts Aplicades i Oficis Artístics a Catalunya, la primera; entre Mestres de Tallers d'Escoles d'Arts Aplicades i Oficis Artístics a Catalunya, la segona; entre Professors d'Entrada de Tallers d'Escoles d'Arts Aplicades i Oficis Artístics a Catalunya, la tercera; entre Professors Agregats d'Escoles Oficials d'Idiomes a Catalunya, la quarta; i entre catedràtics numeraris d'Escoles Oficials d'Idiomes a Catalunya, la cinquena; finalment, l'Ordre de 8 d'abril de 1986 (DOG, núm. 683, de 9 de maig, i BOE, núm. 145, de 18 de juny), entre funcionaris de carrera de les Escales «A» i «B» del personal docent adscrit al Departament d'Ensenyament pel Reial Decret 2724/1983, de 5 d'octubre, per a la provisió de places vacants en els centres transferits per l'esmentat Reial Decret. Com dèiem, aquestes convocatòries repeteixen la clàusula següent: «Els concursants que provenint del Ministeri d'Educació i Ciència o d'altres Comunitats Autònomes obtinguin destinació a places de... (les corresponents a la convocatòria) hauran d'adquirir el nivell dels coneixements que els possibiliti l'ús oral i escrit de la llengua catalana.» Aquesta clàusula és emparada per l'Ordre del Ministeri d'Educació i Ciència de 3 d'octubre de 1985 (BOE, núm. 239, del 5), per la qual s'estableixen normes procedi-

mentals aplicables a aquests concursos de trasllats durant el curs 1985/86. En el punt tercer d'aquesta Ordre s'estableix que «en les convocatòries específiques d'aquelles Comunitats Autònomes la llengua pròpia de la qual tingui caràcter oficial es podran establir els requisits legalment exigibles per raó de la cooficialitat de les llengües». Com veiem, el marc que ofereix l'Ordre Ministerial, és molt més ampli que el que s'està exigint en les convocatòries concretes. Entenem que quan es parla de requisits es fa referència a condicions prèvies que acrediten la capacitat deguda dels aspirants, tal com es desprèn de l'article 19.1 de la Llei 30/1984, de 2 d'agost, de mesures per a la reforma de la Funció Pública. La realitat, com hem vist, és que la llengua no apareix ni tan sols entre el barem de mèrits, i es limita a una mena de compromís moral sense cap conseqüència jurídica en cas d'incompliment. Ni tan sols s'arriba a especificar aquest compromís en les Ordres de 23 i 27 de gener de 1986 (DOG, núm. 647 i 670, de 17 de febrer i 9 d'abril) per la qual es convoquen sengles concursos de trasllats del cos de Professors Agregats de Batxillerat, el primer, i entre Professors Numeraris d'Escoles de Mestratge Industrial, el segon, de l'assignatura d'Educació Física.

Una gran ambigüïtat mostra la previsió en matèria de llengua continguda en el punt 6 de l'annex IV de la Resolució de 10 de març de 1986 (DOG, núm. 679, de 30 d'abril) per la qual es convoquen proves d'avaluació d'ensenyaments no escolaritzats per a l'obtenció del títol de Formació Professional de 1r. grau o tècnic auxiliar. S'hi diu que en la redacció de les proves es tindrà en compte el que s'estableix en la Llei, Decret i Ordres de Normalització Lingüística. Com a resultat del fet de no exigir-se com a condició de capacitat prèvia el coneixement de les dues llengües oficials, el Departament d'Ensenyament es veu obligat a convocar concursos de trasllats com el de la Resolució de 30 d'abril de 1986 (DOG, núm. 696, de 6 de juny), en aquest cas entre el professorat d'EGB de Catalunya en unitats d'EGB i Pre-escolar, en els quals es fa una distinció entre vacants que requereixen del professor titlació de llengua i cultura catalanes, i vacants que no requereixen del professor titlació lingüística. El procés de consecució d'un professorat coneixedor de la llengua pròpia mostra, en un nivell estrictament normatiu, una situació inestable que encara no garanteix que en un futur tot aquest personal hi estigui capacitat.

Dintre, encara, de l'àmbit de l'ensenyament no universitari cal citar les disposicions següents. Entre la documentació que es demana als centres d'ensenyament interessats a acollir-se al règim de concerts educatius, han d'informar, dintre del Projecte Educatiu del Centre, sobre les activitats desenvolupades a favor de la normalització lingüística. En el clausulat dels concerts s'ha de fer referència expressa al projecte de catalanització i grau assolit en el procés de normalització lingüística. Això és el que recullen els punts 5.2 i 7.2 del Decret 86/1986, de 20 de març (DOG, núm. 667, de 2 d'abril) sobre concerts educatius. D'altra banda, el Decret 87/1986, de 3 d'abril (DOG, núm. 670, del 9), pel qual es regulen els òrgans de govern dels

centres públics d'ensenyament de nivell no universitari de Catalunya, estableix, en el seu article 5, que l'equip directiu, a través de les funcions assignades als seus membres, garantirà un adequat compliment de la Llei de Normalització Lingüística de Catalunya en l'àmbit del centre.

Pel que fa a l'exigència de capacitació en el coneixement i ús de les dues llengües oficials en els exercicis de selecció de personal no docent dels centres universitaris, es continua utilitzant sempre la clàusula que vam reproduir en la *Crònica* anterior, per la qual es repeteix literalment la referència al coneixement de les dues llengües oficials que fa a l'article 19 de la Llei 30/1984, de Mesures per a la reforma de la Funció Pública. Així ho fan la Resolució de 23 de desembre de 1985 (DOG, núm. 637, de 17 de gener de 1986), de la Universitat de Barcelona, per a l'ingrés a l'Escala Auxiliar Administrativa, i les Resolucions de 30 de desembre de 1985 (DOG, núm. 657, de 5 de març de 1986), de la mateixa Universitat, per a l'ingrés a l'Escala Administrativa i a la d'Ajudants d'Arxius i Biblioteques, respectivament.

Departament de Cultura

D'entre les disposicions aparegudes en el període que estudiem (primer semestre de 1986, aproximadament), cal remarcar el Decret de 13 febrer de 1986 (DOG, núm. 661, de 14 de març), de creació d'òrgans auxiliars de la Comissió per a la Normalització Lingüística (CNL) i de la Direcció General de Política Lingüística (DGPL). Efectivament aquest decret dóna major impuls alhora que institucionalitza, mitjançant la seva creació jurídica, la Comissió Assessoradora de Llenguatge Administratiu (CALA) i la Xarxa Tècnica de Normalització Lingüística (XTNL), òrgans que de fet ja existien. La CALA té com a missió estudiar i emetre dictàmens sobre totes les qüestions que li són sotmeses per la CNL i per la DGPL, i també la de proposar l'adopció de convencions i acords sobre aspectes del llenguatge administratiu català no previstos per la normativa (art. 4). La XTNL té per funcions informar la DGPL sobre l'actuació lingüística dels òrgans dependents de la Generalitat de Catalunya, impulsar el compliment dels plans de normalització lingüística que estableixin la CNL o la DGPL i fer-ne el seguiment. La XTNL està integrada, entre d'altres, per almenys un representant de cada Departament de la Generalitat.

Pel que fa a la Junta Permanent de Català, creada per l'Ordre de 17 de juliol de 1981 (v. *Notes...* al núm. 3), cal tenir en compte que l'Ordre de 6 de febrer de 1986 (DOG, núm. 655, de 28 de febrer) en renova els membres, i les Resolucions de 31 de gener, de 14 de febrer i de 15 de maig de 1986 (DOG, núm. 663, de 19 de març les dues primeres, i núm. 711, de 9 de juliol la darrera), estableixen el nombre màxim d'inscrits a les seves convocatòries dels mesos d'abril i maig, de maig i juny i de setembre a desembre respectivament.

El suport per a l'organització de cursos de català per a adults també fa produir disposicions periòdiques. Cal recollir aquí l'Ordre de 25 de febrer de 1986 (DOG, núm. 664, de 21 de març), per la qual es convoca concurs públic per a la concessió de subvencions a entitats territorials per a l'organització dels cursos de català per a adults durant el període gener-juny; l'Ordre de 14 de maig de 1986 (DOG, núm. 699, de 13 de juny) té la mateixa finalitat per al període juliol-setembre de 1986 i l'Ordre de 27 de maig de 1986 (DOG, núm. 707, de 30 de juny) la té per als cursos que abracen tot l'any acadèmic 1986/87. Aquestes subvencions inclouen, entre d'altres, l'organització de cursos multimèdia «Digui, digui...».

Els Ajuntaments tenen també la possibilitat de presentar projectes de col·laboració entre el Departament de Cultura i la corporació local respectiva, per a la normalització lingüística del municipi (Ordre de 3 de març de 1986, publicada al DOG, núm. 670, de 9 d'abril). Aquesta convocatòria considera prioritaris els projectes que inclouen la creació o el manteniment de la infraestructura necessària (serveis municipals de català i consolidació dels centres de normalització lingüística ja existents) per impulsar la normalització de l'ús del català en el àmbits de competència municipal.

Pel que fa a premis que afecten àmbits relacionats amb la llengua, cal esmentar els següents:

— Premis de Literatura Catalana de la Generalitat de Catalunya (Ordre de 13 de febrer de 1986, publicada al DOG, núm. 660, de 12 de març). Com és obvi, les obres aspirants hauran d'haver estat editades en llengua catalana excepte les que es refereixin al premi a l'autor de la millor traducció d'una obra literària catalana a una altra llengua.

— Premis de Cinematografia de la Generalitat de Catalunya (Ordre de 12 d'abril de 1986, publicada al DOG, núm. 678, de 28 d'abril). Quan es refereixen a pel·lícules, han de ser en català.

El Departament de Cultura ha convocat també diversos concursos per a la concessió d'ajuts i subvencions en àmbits on l'ús de la llengua comporta sempre una consideració preferent:

— Ajuts econòmics a activitats teatrals, tant si són de caràcter professional (Ordre de 26 de març de 1986, publicada al DOG, núm. 679, de 30 d'abril) com no professional (Ordre de 25 de juny de 1986, publicada al DOG, núm. 714, de 16 de juliol). En la segona Ordre es diu ben clar que «en general seran prioritàries aquelles activitats en les quals la llengua catalana sigui la vehicular», però en la primera la consideració de la llengua és molt més tímida ja que només s'hi alludeix quan el peticionari és una companyia o associació especialitzada en teatre infantil o juvenil i, a més, això es justifica explícitament per la consideració als destinataris d'aquest teatre.

— Per l'Ordre de 13 de març de 1986 (DOG, núm. 697, de 9 de juny), s'aproven les bases per a la concessió de suport genèric a la producció editorial en català i en aranès fins al 31 de març de 1986.

— Per l'Ordre de 13 de març de 1986 (DOG, núm, 670, de 5 d'abril), es convoca concurs per atorgar ajuts a treballs de terminologia catalana CIRIT.

— L'Ordre de 20 de juny de 1986 (DOG, núm. 714, de 16 de juliol) ofereix subvencions, entre d'altres, en el cas de participació conjunta de professionals del llibre en fires de caràcter estatal o internacional que tinguin per objecte la projecció exterior de la literatura catalana (punt 12.b).

— L'Ordre de 20 de juny de 1986 (DOG, núm. 714, de 16 de juliol) ofereix subvencions, entre d'altres, a empreses editorials preferentment en el cas, també entre d'altres, d'edicions en català de traduccions d'obres fonamentals en llengües estrangeres (punt 19.c).

— Per l'Ordre de 27 de juny de 1986 (DOG, núm. 715, de 18 de juliol), es convoca concurs públic per a la concessió de subvencions a entitats sense finalitat de lucre per a l'organització d'activitats de promoció de la llengua i la cultura catalanes a l'exterior.

Com pot comprovar el lector confrontant aquestes *Cròniques* amb les anteriors, en general aquests ajuts es van repetint un any rera l'altre. D'altra banda cal tenir en compte que la llengua només és explícitament considerada en els casos que citem, i per tant per a un estudi més aprofundit caldria tenir en compte aquells supòsits en què hauria estat certament possible considerar-la i no s'ha fet.

Finalment, pel que fa a aquest Departament, cal dir que per un Anunci de 7 de maig de 1986 (DOG, núm. 685 del 14) s'ofereix de contractar la realització d'un estudi de mercat sobre els efectes de la publicitat en català en els ciutadans de Catalunya.

Altres àmbits

El Reglament de selecció de personal de l'Administració de la Generalitat (Decret 28/1986, de 30 de gener, publicat al DOG, núm. 658, de 7 de març) fa silenci quant al tema de la llengua, que en les disposicions més específiques s'ha resolt en idèntic sentit que en les convocatòries darrerament comentades de la Universitat de Barcelona, tot esperant la decisió del Tribunal Constitucional pel que fa a l'article 34 de la Llei de la Funció Pública. Així, l'Ordre de 10 de febrer de 1986 (DOG, núm. 651, del 19), per la qual s'aproven i es fan públics els exercicis, els programes de les proves selectives i la durada i les característiques dels cursos complementaris de formació per al Cos Subaltern d'Administració per a l'Escala Auxiliar Administrativa del Cos Auxiliar d'Administració, i per a l'Escala Administrativa del Cos Administratiu de la Generalitat, estableix que «dins del procés de selecció s'avaluarà la capacitat dels aspirants en el coneixement i l'ús de les dues llengües oficials». Les Ordres de 5 de juny de 1986 (DOG, núm. 697, del 9), de convocatòria de proves selectives específiques per a l'ingrés a l'Escala

Auxiliar Administrativa del Cos Auxiliar i al Cos Subaltern, respectivament, d'Administració de la Generalitat, copien la disposició que va començar a aparèixer en les convocatòries de la Universitat ja comentades. Encara dins el tema de la selecció de personal, cal dir que el 10 d'abril de 1986 el Tribunal Constitucional va fer públic l'acord de mantenir la suspensió de l'article 34 de la Llei de la Funció Pública, que acabem d'esmentar.

És remarcable la consideració de la llengua en l'Ordre de 23 de juny de 1986 (DOG, núm. 708, de 2 de juliol), per la qual es convoca concurs de mèrits i trasllat en els Cossos de Metges Titulars i Metges de Cases de Socors i Hospitals Municipals. Pel que fa al barem de mèrits, s'hi estableix una notable puntuació de fins a 12 punts pel coneixement del català, els quals es poden aconseguir acreditant, entre d'altres, la possessió de qualsevol certificat de la Junta Permanent de Català excepte el del nivell A, que dona 5 punts. A més, en el cas que tot i així guanyés una plaça un funcionari desconegedor del català, haurà de comprometre's a adquirir-ne el coneixement i a seguir, si així s'estableix, els cursos que a tal efecte es realitzin. Com es pot desprendre de la normativa exposada fins ara, aquesta considera més important el dret del pacient a ser atès en català, que no pas el dret de l'alumne a ser educat en català.

Ens sembla força oportuna l'Ordre de 18 de febrer de 1986, del Departament d'Indústria i Energia (DOG, núm. 655, del 28), de normalització lingüística dels rètols utilitzats en la senyalització d'aparells i instal·lacions, que, atesa la seva importància, reproduïm a continuació:

«L'existència d'una sèrie de rètols que són declarats d'obligada utilització en els aparells i instal·lacions subjectes als reglaments de seguretat industrial, així com la promulgació de la Llei de Normalització Lingüística a Catalunya, fa necessari regular la inclusió del text català en aquests rètols.

»Per la qual cosa, ORDENO:

»Article 1. Els rètols que, com a conseqüència d'una disposició reglamentària en el camp de la seguretat industrial, siguin d'obligada utilització en els aparells o instal·lacions inclosos en l'àmbit d'aplicació d'aquestes disposicions reglamentàries hauran d'ésser escrits en l'idioma català.

»Article 2. Els titulars dels aparells o de les instal·lacions i els instal·ladors, dins del seu àmbit d'actuació, seran els responsables de l'aplicació del que disposa l'article 1.

»DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA. Es concedeix un termini de sis mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Ordre perquè els rètols ja col·locats als aparells i instal·lacions en funcionament s'adaptin al que especifica l'article 1.

»DISPOSICIÓ FINAL. Aquesta Ordre entrarà en vigor el mateix dia de la seva publicació al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.»

La Resolució de 31 de gener de 1986 del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca (DOG, núm. 672, de 14 d'abril), dicta normes per a la senyalització dels terrenys sotmesos a règim especial de caça, pesca continental, terrenys amb tòfones, camins ramaders i espais naturals. Aquesta resolució és remarcable perquè estableix implícitament que els textos de la senyalització han d'anar en català, i a la Vall d'Aran també en aranès com a forma preferent.

El Decret 34/1986 de 13 de febrer (DOG, núm. 656, de 3 de març), pel qual es reestructura la Secretaria General del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, crea el Servei d'Organització Administrativa (art. 1r.) i li atribueix la funció de proposar mesures i controlar la normalització lingüística (art. 3.1). D'acord amb aquesta funció, l'Ordre de 28 d'abril de 1986 (DOG, núm. 686, de 16 de maig), crea un Negociat de Publicacions i Suport Idiomàtic, dins de la Secció de Documentació i Mitjans de Difusió del Servei d'Organització Administrativa de l'esmentat Departament (art. 2n.).

L'Ordre de 21 d'abril de 1986 (DOG, núm. 685, de 14 de maig) d'atorgament d'ajuts per a la realització de cursos, congressos, conferències, reunions, jornades i simposis relacionats amb l'activitat esportiva, preveu, en el seu article 4t., que la Direcció General de l'Esport valorarà, per tal de resoldre les sol·licituds, entre d'altres, el fet que la llengua catalana estigui present en els actes, programes i publicacions i activitats en general. En canvi l'Ordre 18 de març de 1986 (DOG, núm. 673, de 16 d'abril), per la qual s'aproven les bases que regiran el Premi Joventut corresponent a l'any 1986, i les resolucions de 25 de març de 1986 (DOG, núm. 673 de 16 d'abril), per les quals es convoca el V Certamen Literari «Sant Jordi» per a joves, i infantil i juvenil, respectivament, homenatge a Josep M. López-Picó, no consideren la llengua d'una manera explícita. Així mateix, l'Ordre de 29 d'abril de 1986 (DOG, núm. 691, de 28 de maig), per la qual es convoca el premi «Jordi Lluch i de Andrés» corresponent a l'any 1986, no preveu que els treballs s'hagin de presentar en català, cosa que sí feia la convocatòria anterior.

Per la importància del *Diari Oficial de la Generalitat*, per la tasca que aconsegueix en relació amb diversos aspectes de la llengua, cal citar el Decret 170/1986 de 5 de juny, i l'Ordre de 6 de juny que el desplega (DOG, núm. 703, de 20 de juny), sobre assignació de funcions i estructuració de la Direcció General del Diari Oficial i de Publicacions de la Generalitat de Catalunya.

També cal fer esment, encara, de l'Ordre de 14 de febrer de 1986 (DOG, núm. 655, del 28), per la qual s'estableix el model de full d'inscripció pa-

dronal a Catalunya i les normes complementàries corresponents a la renovació del Padró Municipal d'Habitants. S'hi estableix que els fulls d'inscripció padronal i els Manuals d'Instrucció han de ser amb text bilingüe, i que aquells inclouran preguntes sobre el coneixement de la llengua catalana, els resultats de les quals, entre d'altres, seran elevats al Consell Executiu. Els models del DOG situen la forma catalana en el lloc preferent i, en el cas que no sigui utilitzats, els municipis han de fer els models propis també en forma bilingüe.

Finalment cal dir que l'Escola d'Administració Pública ha convocat diversos cursos i activitats relacionats amb la llengua.

I.2. ESTAT ESPANYOL

per Joan Ramon SOLÉ I DURANY

Normativa sobre etiquetatges i retolació

Contràriament a la imposició general de l'ús de la «llengua oficial de l'Estat» que trobem en d'altres àmbits, l'Ordre de 19 desembre de 1985 (BOE, núm. 12, de 14 de gener), per la qual s'aprova la instrucció tècnica complementària MIE-AEM-1 del Reglament d'Aparells d'Elevació i Manutenció referent a ascensors electromecànics, estableix, en el seu punt 15.1, que «Totes les plaques, rètols i instruccions de maniobra han de ser clarament legibles i de comprensió fàcil (mitjançant l'ajuda de signes i símbols). Aquests han de ser no esquinçables, de materials duradors, situats ben a la vista i redactats en *la llengua del país on es troba l'ascensor (o, si cal, en diverses llengües)*». Pel que fa a Catalunya, aquesta norma es complementa perfectament amb l'Ordre del Departament d'Indústria i Energia de 18 de febrer de 1986 que reproduïm en la *Crònica* corresponent. Sense ànims de ser titllats de malpensats, ens temem que aquesta norma ha estat feta pensant en l'exportació, però res no impediria de defensar jurídicament que allà on els estatuts d'autonomia parlen de llengua pròpia es tracta d'una expressió equivalent a llengua del país.

Menys respectuós amb les llengües altres que el castellà és el Reial Decret 2706/1985, de 27 de desembre (BOE, núm. 64, de 15 de març de 1986), pel qual es declaren d'obligat compliment les especificacions tècniques dels autòmats programables industrials i llurs perifèrics específics i llur homologació pel Ministeri d'Indústria i Energia. Efectivament en el punt 5.2 de l'Annex d'aquest reglament s'estableix que «les funcions dels comandaments i la identificació dels connectadors, terminals i indicadors s'assenyalarà per